

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Biserici înfrăncate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se retrimit.

INSERATE
se primesc la Administrațiunea în Brașov și la următoarele

BUREAURI DE ANUNȚURI:
în Viena: la N. Duker Nachf., Nux. Augenthaler & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Opelek Nachf. Anton Opelek.
în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Julius Leopold (VII Erzsbet-körut).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o seriă garonată pe o coloană 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifară și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIV.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 2 A. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 3 franci.
Se primumeră la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colectorii.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etajul I.: Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un exemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 196.

Brașov, Miercuri 5 (18) Septembrie.

1901.

Candidarea lui Mocsary.

Foile din Pesta, ce ne-au sosit adî anunț sub rubrica „mişcarea electorală“, că partida kossuthistă din Sătmar a proclamat ca candidat al ei pentru mandatul de deputat pe Ludovic Mocsary. Decă n'ar fi tipărit negru pe alb în toate foile unguresci, chiar și în organul fracțiunii kossuthiste, am crede, că avem de a face numai cu o glumă ironică. Adecă „corbul alb“ din dietă, cel ce pentru păreri și convingeri sale mai umane și mai drepte față cu naționalitățile a fost părăsit de soții săi de partid, al căror conducător fusese multă vreme și a fost escomunicat nu numai de partidul dela putere, ci și de întreaga opozițiune maghiară dietală, se fiă de-odată invitat de-a primi un mandat chiar dela partidul kossuthist, care n'a tănuvit nici-odată, că este neîmpăcat dușman al naționalităților.

Acosta trebuie să surprindă, și trebuie să ne întrebăm, ce s'a petrecut în timpul din urmă, ca Ludovic Mocsary să între erăși în grația șovinistilor din stînga extremă? Una din două: ori Mocsary nu mai este omul, care a fost, ori partidul kossuthist și-a schimbat vederile sale în cestiunea naționalităților, apropiindu-se de vederile, pentru cari Mocsary a fost atât de vehement combătut, ba huiduit chiar din dietă de cătră acest partid în unire cu întreaga cetă șovinistă.

Noi nu scim și nu putem crede, că Ludovic Mocsary se-și fi schimbat vederile sale în cauza raporturilor cu naționalitățile, pentru cari s'a întrepus nu numai ca deputat în dietă, ci și prin publicarea unei broșuri voluminoase, în care a desfășurat pe larg convingerile sale cu privire la politica, ce ar trebui să o urmeze guvernul și națiunea maghiară față cu popoarele de altă limbă

dinăuntru. Ori dora acum se se fi schimbat situațiunea și elementul stăpînitor se fi ajuns a ține sema de admoniții și sfaturile înțelepte ale lui Mocsary? Nicî pomenire. Un bărbat politic serios și conscientios ca acesta, nu poște umbla după cai verzi pe păreți, cum sunt vorbele și — devisele lipsite de te-meiu real ale actualului ministru-președinte, ci va judeca numai după fapte. Nu se poște decî admite, ca el la bătranețe se-și fi perdut echilibrul judecării sale clare și se vadă o schimbare spre bine în sensul dorințelor sale atunci, când, în loc de a-se revisui, cum cerea el, legea de naționalitate pentru a lărți și asigura mai mult dreptul de limbă al naționalităților, ministru-președinte se plimbă cu petițiunile dela 19 comitate unguresci în buzunar, cari petițiuni cer delăturarea totală a amintitei legi.

De altă parte însă nici partidul kossuthist nu și-a schimbat întru nimic politica și tactica sa față cu naționalitățile. În programul său electoral, publicat dîlele acestea, se vorbește de îngrijirea ce ar trebui să o dea statul naționalităților pe terenul material. Der se accentuează mai înainte foarte lămurit, că partidul kossuthist voesce înainte de toate ca naționalitățile „să simță puterea statului“, Mocsary scie foarte bine ce vrea să însemne acosta. Vai de „îngrijirea pe teren material“, decă naționalitățile vor fi lipsite de ori ce drepturi și considerate ca trăind numai din grația rassei dominante. Cine a mai vădut, ca un popor asuprit se se potă bucura de o stare înfloritoare materială?

Acoste le scie Mocsary prea bine și scopul lui a fost nu de-a li-se da milă naționalităților, ci a li-se da măcar drepturile cele mai elementare de limbă, ca se se potă simți bine în acest stat.

Punctul privitor la naționalitățile din programul kossuthist Mocsary nu-l poște primi, decă vrea să ră-mână credincios păreriilor și principiilor sale profesate mai înainte. Er primirea din parte-i a candidaturii cu clausula, că-și va conserva păreriile sale proprii în cestiunea naționalităților, nu pare nici-decum probabilă.

Din toate trebuie decî se conchidem, că Mocsary nu va primi candidatura, cum n'a primit dîlele trecute candidatura din alt cerc; fără considerare la aceea, decă are șanse să fiă ales la Sătmar ori nu.

Ceea-ce ar fi de dorit însă în interesul țării chiar, ar fi ca Ludovic Mocsary să arate pentru ce nu poște primi încrederea acelora, cari i-au fost retras'o în mod atât de brutal atunci, când a vrut să aducă patriei sale cel mai mare serviciu din câte i-se poște aduce.

Mișcarea electorală.

Dîna de Duminecă a fost și interesantă în mișcarea electorală, ce se desfășură acum în totă țera. În Budapesta, ca și în provinciile corifei de a-i partidelor maghiare au ținut discursuri cătră alegători, și tot Duminecă s'a prezentat și Ugron la Simleu-Silvaniei.

Br. Podmaniczky a vorbit în hotel „Hungaria“ din Budapesta înaintea alegătorilor din orașul central. Fără nici o rezervă el e cu trup și suflet pentru programul guvernului Szell și a cerut dela toți deputații liberali, să fiă și ei tot așa.

Stefan Bernat (liberal) a vorbit în hala de gimnastică din Buda. S'a ridicat energie în contra emigrării, cari an de an despoie țera de 200,000 locuitori. Situațiunea generală o confirmă și aceea, că nu este clasă a societății, care se nuse plîngă. De aceea e necesitate ardețoare, ca lucrarea de reconstrucțiune începută de Col. Szell, să se continue. Accentuă remediarea

stărilor agrare. Sineurele trebuie șterse și starea funcționarilor îmbunătățită.

Contele Stefan Tisza a ținut un discurs remarcabil la Ugra. Accentuă situațiunea financiară strimtorată în care se află țera pe urma urcării oheľuțelilor de stat an de an. Trebuie să se creeze un prisos de bani, spre care scop trebuie să se facă economii cu banii și cu puterile de muncă în toate ramurile vieții de stat. Vorbi apoi despre *mercantilism* și *agrarism*. Mercantilismul, țiee, este un *nou sens*, țiee agrarismul este *adversarul declarat al liberalismului* și e *sluga reacțiunii*. Spune, că Ungaria e bîntuită de *sărăcia capitalului*, trebuie decî să se facă tot posibilul, ca țera să se ajute cu capital străin. În privința acosta e remarcabilă regularea valutei. Un mare și vital interes al țării e garantarea valorisirii cât mai favorabile a produselor brute. Industria ungară e mult mai puțin dezvoltată, decă ea se sibă desfaoere chiar în Ungaria; piața de consum se poște asigura decî numai prin susținerea tarifului vamal comun cu Austria.

Ministrul Hegedűs și-a espus păreriile într'un toast ținut la banchetul, ce s'a dat în onoarea lui la Clușiu. A început prin a spune, că face parte din guvernul, care a venit pentru restabilirea păcii și care a și restabilit pacea. Conducerea parlamentară se află adî în mîni bune, fiind-că Coloman Szell scie cum să armonizeze diferențele între factori și idei. Spune, că economia câmpului se luptă c'o puternică criză, în urma cărei crise sufer și industriași și comercianții Silința lui este de a întări pe toți factorii „națiunii“. De când e ministru, numai pentru dezvoltarea căilor ferate a folosit 100 milioane corone, a înființat 67 mici asociațiuni industriale, a garantat existența a 73 fabrici nouș, în cari își câștigă pânea zilnică 17,450 muncitori. Sub titlul acosta a adus în țera un capital de 75 milioane corone.

Se laudă, că guvernul Szell n'a țiee nimic ce se nu fi și implinit, n'a promis ceva ce n'ar fi putut realisa, căci cabinetul Szell nu lucrăză cu calendarul grec etc.

La Mișcolț Lanczy Leo (liberal) s'a

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Coresi scriitor său tipograf?

Un capitol din istoria primelor începuturi de literatură cultă națională la Români.

(Continuare.)

Același lucru îl constată și diferitele crîșve de danii făcute pentru mănăstiri. Așa e d. e. un crîșov slavonesc din 1617, prin care Alexandru, Domnul Țării românesce, reînscse mănăstirii sf. Troița de lângă București, toate posesiunile dela Domniul anterior. Din istoricul mănăstirii, schițat pe scurt aici, se poște vedea, cum ardeau Turcii pe acele timpuri și jefuiau mănăstirile, nimicind arhivele mănăstiresce, toate actele scrise, cărți etc. În același sens se exprimă cu 14 ani mai înainte Radu Voievod, care printr'un chrisov al său din 1603 confirmă niscoe moșii mănăstirii sf. Nicolae de lângă Gherghita, constatînd, „că cărțile s'au prăpdit de cătră procleții Tătari“.¹⁵⁾ În chipul acesta se esplică așa-dér și

repeșita constatare, ce o fac editorii cărților bisericesce în tot decursul veacului al XVI-lea despre „impuținarea și rărirea“ cărților bisericesce.

Era mare lipsă de cărți bisericesce pe la mijlocul veacului al XVI-lea, când îl vedem apărînd pe scenă pe „meșterul învățat“ în ale tiparelor, diaconul Coresi, Tipografia din Tirgoviște, unica pe atunci la Români, era deja învechită; nici literile; ce le vedem folosindu-se în tipăriturile apărute în timpul acesta în Tirgoviște, nu mai sunt caracterele mari și frumoșe, ce le cunoscem din tipăriturile lui Macarie, primul tipograf, cunoscut cu numele în Tirgoviște.¹⁶⁾ Era lipsă decî de tipografii nouș în țera Românescă, său cel puțin de ajustarea mai perfectă și mai corăspundețoare a celei din Tirgoviște.

În Brașov, „în minunata cetate a Brașovului“, — precum se țiee în epilogul Evangheliarului slavonesc tipărit la Brașov în 1588 de Șerban, fiul diaconului Coresi în colaborare cu popa Mihael¹⁷⁾ — aici în orașul autonom, care întreținea legăturile cele mai estine comerciale cu țera Românescă, erau pe

atunci cele mai bune ateliere tipografice, fabrică de hărți, ba ce e mai mult, Honterus, care înființase la Brașov prima tipografie în Ardeal, adusesse cu sine din străinătate și introdusesse în Brașov nu numai arta tipografică, ci și arta sculpturii literelor de tipar.

Intinsele relațiuni comerciale și în parte culturale ale Brașovului cu Țera Românescă, precum și strînsele legături ale voevodilor Munteniei cu magistratul puternicului oraș autonom, Brașovul, le atestă în de-ajuns istoria vécurilor trecute. Despre judele Brașovului Hans Benkner, primul conducător brașovean al mișcării de propagandă reformată între Români, ne spune contimporanul său Ostermayer, că a avut chiar o întâlnire cu Petrașcu-vodă din Țera românescă.¹⁸⁾

La Brașov așa-dér trebuiau să reflecteze voevodul și mitropolitul din Tirgoviște pentru acoperirea trebuințelor lor tipografice.

Cel puțin atâta scim cu siguranță din registrele de socotelii ale orașului Brașov, că în Iunie și Decembrie 1573 a venit la Brașov pentru presă, mai întâiu un

„popă“ și apoi „diaconul vlădichii“ trimeși fiind ambii din partea domnului țării românesce, Alexandru, care figurăză ca editor al mai multor cărți bisericesce tipărite slavonesce de Coresi.¹⁹⁾

Că „diaconul vlădichii“ nu poște fi altul, decă diaconul Coresi, nu încape nici o îndoială.

Încercarea de a cumpăra o tipografie, după toate probabilitățile, nu se face pentru prima oară în 1573. Încercarea trebuie să s'a făcut din capul locului, când a venit mai întâiu Coresi la Brașov. Care a putut fi rezultatul acestei misiuni, ne putem închipui. Pe Coresi îl vedem rămînînd în Brașov și tipărind aici cu spesele judeților sași cărți bisericesce românesce atît înainte, cât și după anul 1573.

E foarte probabil decî, că Sașii nevădînd de-oamidată șanse de propagandă reformată și în țerele românesce, și poște și geloși pe prețioșii lor artă, n'au voit să-și înstreineze tipografia; au permis însă, în vederea propagandei religioșe, ce și-o destinasă din capul locului ca scop final,

¹⁵⁾ Citate de d-l Ilie Bărbulescu, în Noua Rev. Rom. 1901, V. 3, pg. 459—460.

¹⁶⁾ Sbiera, Mișcări, pg. 28.

¹⁷⁾ Bianu Hodoș, pg. 100.

¹⁸⁾ Hașdeu, Cuv. II, pg. 93.

¹⁹⁾ Sächsischer Hausfreund, Kronstadt, pg. 81—107, Bariț, Catechismul calvinesc, Sibiu, 1870 pg. 99;

ocupat erăși într-o lungă vorbire cu ces-tiunile economice și financiare și a criticat icel colo unele și altele din lucrările dietei trecute. A condamnat, în special, legea de incompatibilitate, pe care o crede păgubi-tore intereselor industriei și comerțului ungar.

La Șimleul-Silvaniei Gabriel *Ugron* a cuvântat înaintea unei mulțimi însemnate de omeni. El a făcut, după obiceiul său, politică mare. S'a declarat adversarul tri-plei alianțe; a cerut armată națională ma-ghiară; a blamat lupta confesională și, în fine, a mulțumit pentru încrederea pusă în el, declarând, că mai mult nu va mai primi nici-o candidatură.

Partida independentă însă, contra voinței lui, l'a candidat pe *Ugron* și se dice, că el ar fi și primit.

Vedem așa-dér, că marele bălcu elec-toral, care s'a deschis deja cu luni înainte, băjbăe ca un furnicar de iroii viitorilor alegeri „libere” și „curate”, că ce „curățe-niă” va fi la alegeri o dovedește în mod claric o informațiune a diarului „*Drapelul*” din Lugoș. După numita foie candidatul *Dr. Lendl* a purces Dumineca trecută mai multe comune din cercul *Recașului* și a fost primit de „fruntașii” români, preoți și învățători, cu mare pompă și alaiu, fresce pentru bani. În cercul *Ritbergului* (*Végvár*) se combat doi candidați guvernamentali: *Vargios* și *Dr. Gorové*, ambii jurând în programul lui *Szell*. Cel din urmă percuze comuna, întrebând pe omenii, că ce lipsă au, căci el e gata să le dea banii de lipsă, decât se angujează a vota pentru densusul. „*Dra-pelul*” spune, că mai multe comune bise-ricesci române au făcut în ședința comi-tetului parochial acest tîrg urit, prezentând petiția și ridicând sumele de bani din ces-tiune prin „*Pesti magyar kereskedelmi bank*”, care are deja blanchete tipărite în acest scop. „*Drapelul*” reproduce chiar textul blanchetei și dice: „Nu li-e rușine fruntașilor dela sate să se însire în căta lui *Iuda*?... Eăt cum se traduce în practică prin omenii lui *Szell* mult laudatele „ale-geri curate”. Unde cauți veđi numai corrup-ția, decadentă și demoralizare”.

Dela Făgăraș.

Noii candidați de deputat.

Făgăraș, 13 Septembrie.

S'a vorbit mult despre viitorii candi-dați de deputat în comitatul Făgărașului. De mult se tot spune, că mamelucii de până acuma, *Mikszath* la Făgăraș și *Dr. N. Șerban* la Arpaș, vor avé să lupte la ale-gerile viitoare cu contra-candidați și încă Români, dér nu scia omul, ce să cređă.

Acum vë pot comunica din isvor si-gur, că dintre noii candidați au rămas doi,

să se tipărescă la Brașov cărțile bisericesci mai ales în limba română pe sēma biseri-cei românesci, ba cu o rară liberalitate au suportat chiar și spesele de tipar în frunte cu județii *Iohannes Benkner* și *Lukas Hirscher*.

Așa a ajuns *Coresi*, diaconul mitro-poliei din Târgoviște, la Brașov, unde mul-țămită subvenției Sașilor luterani, tipăresce primele cărți bisericesci în limba română.

Răstimpul de preste 20 de ani de muncă tipografică, începēd cu anul 1560, *Coresi* și-l petrece parte la Brașov, parte în Târgoviște. Il aflăm pe neobositul dia-con tipărind cărți chiar și în Sas-Sebes, așa e *Sbornicul* slavonesc, tipărit sub aus-piciile și cu spesele metropolitului *Ghe-nadie* al Ardealului în 1580. Ultimele tipă-rituri *Coresiane* sunt *Evanghelia* cu învă-țatură în 1581, publicată la Brașov, și *Evangheliarul* slavonesc, tipărit la 1583. De aici încolo i-se perde cu totul urma. Cu cărți-va ani în urmă îl vedem pe *Șer-ban*, fiul diaconului, continuând tot la Bra-șov șirul activității tipografice inaugu-rate de tatăl său.

(Va urma.) *Nicolae Sulici.*

carî vor să-și încerce norocul pentru ne-norocul de a-se face din Români teafēri și cu mintea sănătōsă, mameluci zăpăciți ai guvernului. Mi-s'a asigurat, că d-l *Cipu*, se-cretar la direcțiunea financiară din Brașov în retragere, vrea cu tōtă seriozitatea să pășescă ca contra-candidat în cercul de sus al Făgărașului.

În timpul din urmă nu s'a mai auđit nimic de d-l *Cipu*, ér mai de mult se dicea, că va candida cu program liberal-guvernamental. Mai pōte fi în astfel de jurstări considerat ca „candidat român”? Acesta credem, nu o vă putē nimeni susținē, nici chiar densusul, orî aceia, carî îl vor fi amăgit de a umbla pe aceste cărări rătăcite.

Asemenea mi-se spune, că și tînerul avocat, care abia și-a depus licența, *Dr. Octavian Vasu*, umblă serios cu gēndul de a face concurență la alegerea din cercul *Arpașului-inferior* feciorului popii dela *Voila*, care și-a compromis cariera și și-a nimitit viitorul prin aceea, că călcând peste ori-ce considerațiuni de disciplină, solidari-tate și de interes național, s'a jucat vre-o țece ani cu deputăția, ca un copil nevērstinic, contribuind numai la infectarea spiri-tului public național între ai sēi. Nu cum-va rēvnesce tēnerul *Vasu* la lanții triști ai lui *Serban Miklos*?

Vrēd să candidateze la Arpaș, d-l *Vasu* se viră într-o daravere, care numai curată nu este, căci, durere, alegōtorii fostului dipotat dela *Voila* n'au fost crescuți de acesta în moravuri puritane, ci au mers și ei pe ca-lea desfrăului politic și ađi se jeluiesc în gura mare asupra propriului lor ales, că nu li-a dat, ce le-a promis la alegerile trecute. Ôre nu se teme d-l *Vasu*, că pe lângă tōte, mai pōte păți și rușinea de a cădē la ale-gere, după-ce șansele cele mai multe le va avé numai acela, care va oferi mai mult și pe lângă care vor fi organele autorității publice.

Eu tot sperez încă, că d-lui *Vasu* până în cele din urmă i-se vor deschide ochii și se va opri înainte de a luneca pe povēnșul unei problematice existențe de-puțatesci, care-l va instrēina în cele din urmă și de poporul său și de cei de la putere!

Contemplând starea lucrurilor din co-mitatul nostru în genere, și vędēnd turma rătăcită și fără păstor, imi dice: În impre-jurări ca acestea ești condamnat să pri-vesci cu inima strînsă de durere, cum se petrec caragihoșele spectacole în detrimen-tul cauzei nōstre și cum unora și altora li-se pare binevenit și ocaziunea, ca să-și sa-tisfacă desertele lor ambițiuni personale.

Nu-i vorba, stăm peste tot — destul de rău

Candidații din Chioar.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.”)

Nimic nu ilustrează mai bine stările nōstre publice tragi-comice, decât candidații de deputați dietați din capitala Chioarului, din Șomcuta.

Unul este fostul pretor al cercului Șomcutei, *Vasilie Indre*, acum avocat în Clușiți.

D-sa nu și-a pus încă candidatura în tōtă forma, dér prin epistole deschise atāt în stilul lui românesc, cât și în direcțiunea resp convingerea politică la nemurire haz-lia, s'a recomandat deja ca singurul mân-tuitor al intereselor Chioarului.

Tenorul convingerei politice a d-sale este, că ardelenii au motive de a fi pasivi, din cauza legii electorale excepționale, dér Un-gureniilor români ba, căci ei pot alege în tōtă libertatea, apoi că d-sa ca pārtinitor al gu-vernului condus de dreptate, egalitate etc. al lui *Szell*, va scăpa Chioarul de peire.

Nu credem, să aibă Chioreniilor speranța a scăpa de necazurile lor prin d-l *Indre*. Seiu ei bine, că d-sa, ca fost pretore în timp de mai mulți ani al Chioarului, avuse destulă oca-siune a face tōte acele, căte le indegetează și promite a le face acum în epistola sa deschisă. Atāt de puțin a făcut însă în in-ternele adevērat al poporului român chio-rén ca solgăbirēu, încāt nici urmașul lui, o nulitate notorică, harnic numai în slugăr-

nicia, nu face ca depārtarea lui din acel post să fiă regretată.

Ce să aștepte Chioreniilor acum dela el oa deute?!?

Nr. 2 este *Dr. Iosif Popp*, jude de tablă în Sighetul-Marmației. D-sa este fiul fostului vice-căpitan al Chioarului, și fost deputat dietal la începutul erei poreclite constituționale. *Dr. Iosif Popp* junior vrō să continue politica parintelui și unchiului său, *Sigismund Popp*, adecă politica hermafrodită, nici maghiară, nici română, sēu mai bine ęis acasă română, în Peșta ma-ghiaronă, care politică a dus și pe Chioreni unde sunt ađi, adecă să nu mai fiă de loc băgați în sēmă în casa lor proprie. Tōte se fac fără de ei și în contra lor; toți trași-impinșii și veneticii dispun și au ceva vađă în Chior, numai Chiorēnal băștinaș n'are nici o trecere la puternicii țilei.

Dēcă Chioreniilor vreau să inainteze în acest bine, să aleggā pe *Dr. Iosif Popp* ju-nior. Alt-cum sperām, că afară de nisce lacomi la mănecare și bēntură grațuită, Chio-renii nu vor merge să aleggā și să desavueze politica poporului român.

Nr. 3 *Dr. Bēla Bamberger*, avocat în Peșta.

Cum ajung bieții Chioreni, pe lângă cele douăfericiri de mai înainte, și la acesta, nu se pōte sci. De existența lui *Bamberger* în această lume pēcătōsă, Chioreniilor acum aud înțăia-datā. Pōte numai corelgiarii lui fi vor fi poftit să-și punā candidatura în Chior. Acestia nu se încred bine nici în „liberalii” lui *Tisza*, dēcă nu sunt de né-mul și sângele lor, adecă Maghiari noi. Din cauza acesta se îngrijesc să aibā liberali adevērați după gustul lor.

Cum e lumea, pōte să reiasă față cu cei doi fi băștinași ai Chioarului d-l *Bam-berger*. Jidovimea, agilitatea și banii ei de sigur vor fi pe partea lui. Apoi guvernului și omenilor lui le mai convine un Jidov, decât un Român, orî cât s'ar umili acesta.

Din străinătate.

Jurământul noului președinte.

Din Buffalo se anunță, că d-l *Roosevelt* a depus jurământ în prezența miniștrilor și a celor-lalți funcționari ai statului. *Roose-velt* a ęis, că în ceasul acesta de doliu adēnc, când națiunea întrēgă plānge o așa mare pierdere, ține, să declare, că va urma politica lui *Mac-Kinley* pentru a asigura pacea, prosperitatea și fericirea țerei. *Roo-sevelt* a manifestat apoi dorința de a-se întreține cu miniștrii, pe carî i-a rugat să-și păstreze, cel puțin de-ocamdatā, por-tofoliile. Miniștrii au răspuns dorinței lui.

Intrevederea dela Danzig.

Diarul „*Novosti*” vorbind despre întrevederea dela *Danzig*, spune, că ea nu trebuie considerată numai ca o consolidare a păcei europene, dér și ca o apropiere între Rusia și Ger-mania. Intrevederea e, din tōte punctele de vedere, un eveniment fericit, a cărui in-fluență avantagiōsă asupra situațiunei ge-nerale, se va manifesta fără întârziere.

Un ncu împrumut rusesc.

„*Berliner Tageblatt*” asigurā, că în urma visi-tei Țarului în Franția, Rusia va contracta din nou un mare împrumut, care să îmbu-nătățească puțin reaua stare financiară a Rusiei. Visitele imperiale rusesci prin țerile străine, ęice marele țiar german, au această particularitate, că sunt tot-dēuna urmate de împrumuturi. Așa, în urma întrevederei dela *Danzig*, un consorțiu de bancheri germani a luat asuprā-și de-ocamdatā mai mult de 80 milioane de mărci obligațiunii de căi fe-rate rusesci.

Deschiderea anului școlar la uni-versitatea din Budapesta.

Budapesta, 15 Sept. 1901.

Astăzi s'a ținut solemnitatea inau-gurării anului școlar la universitatea din *Budapesta*. Acestā solemnitate s'a început cu invocarea spiritului sfânt în biserica uni-versității. Dela biserica consiliul universitar și studenții au trecut în aula universității. Era de față și ministrul instrucțiunei pu-blice, *Wlassics*.

Cel dintāi, care a luat cuvēntul, fiú *Dr. Kisfaludy* A. Bela, dela facultatea teo-logicā, care după renunțarea colegului său *Rapais* Raymond din demnitatea rectorială, a fost ales în locul acestuia și a funcționat cele câte-va luni, căte mai erau până la sfirșitul anului școlar. *Dr. Kisfaludy* rele-veză mișcăările sgomotōsse din anul trecut și dice, că cele mai durerōse saveniri ale rectoratului său de câte-va luni, i-le suge-rēză măsurile de retorziune, ce a trebuit să se aplice față cu tinerimea, pe care o iu-besce atāt de mult chiar și în esagerā-rile sale.

După fostul rector ia cuvēntul *Dr. Vecsey* dela facultatea de drept, care este ales ca rector magnificus pentru anul șol-ar 1901/902. *Dr. Vecsey* a vorbit despre art. XIX de lege din 1848, care asigurā dezvoltarea universității în spirit liberal.

Decanul actual al facultății de drept *Dr. Victor Concha*, luând cuvēntul după *Dr. Vecsey*, s'a ocupat mai în detail cu mișcarea universitarilor de anul trecut și a făcut nisce enunțaițiuni, carî n'au prea fost pe placul jidano-liberaailor, căci li-s'a părut, că aprobā motivele tinerimei creștinesci in-dreptate spre restabilitatea crucei, pe când ei se așteptau să le condamnē.

În adevēr *Dr. Concha* a spus, că di-recțiā mișcărilor din anul trecut a avut motive sublime și a regretat numai, că aceea direcțiā a declinat pe căi rătăcite.

Etia ce a ęis d-l decan despre aface-rea crucei :

„Profanarea făcută prin mâni sacri-lege, până astăzi neiescoperite, sfinței Co-rōne, simbolului consacrat prin veneratiune de sute de ani al națiunei, chiar în noul edificiu al universității, a produs în su-fletele simțitoare și tinere ale unei părți din D-vōstrā dorința de-a înalta partea cea mai sublimă a Corōnei, crucea, printr'un semn vizibil, adecă să se atērne pe pāreții tataror încăperilor universității și prin acesta să se condamnē direcțiunea anticreștină, cosmopolită. Ați petiționat la ministerul in-strucțiunei publice. Petițiunea a fost apre-țiată la diferitele facultăți în diferite mo-duri. Eu și facultatea, din care fac parte,

am admis, să se aprobe atērnarea crucei în aula și în sala de consiliu, nu însă în celelalte săli; consiliul superior al universității însă, n'a aflat de cuviință a-se aproba de loc cererea. Dēr D-vōstrā nici n'ați așteptat resoluția ministrului și ați atērnat crucele în mai multe săli, prin care fapt v'ațiopus consiliului dirigent, ceea-ce a atras după sine suspendarea provisorie a activității universitare.

„După acesta a urmat protestareim-potriva doctrinelor unui profesor dela fa-cultatea de drept, care, după unele țiare, aveau direcțiā antireligiōsă și antinațională. Prin acesta s'a vătēmat supunerea față cu consiliul, libertatea învățamēntului și bunele relațiuni între colegai, fără de carî o uni-versitate nu pōte esista.

„Este neîndoios, că motivele acestor fapte au fost neeseptionabile și-și aveau ră-dēcinile în principiile supreme de viață națio-nală, precum și în ultimele maxime ale co-laborării universitare. Greșēla evenimentel-or din anul trecut, nu este a-se căuta în motive, ci în rezultate.

„Ôre se pōte numi greșēlă, că o parte înseamnă a tinerimei un-versitare a luat poziția pentru religiunea creștină, orî că a manifestat sentimente naționale? Este gre-șēlă, că a protestat în contra profanării re-ligiunei și a cosmopolitismului? Este gre-șēlă, că a criticat doctrinele unui profesor, orî că cei de deosebite opinii au discutat între sine, apārēndu-și opiniile? Dēr esis-tența țerii nōstre este înțeleimată pe credința creștină. Capul țerii, Regele, după legile fundamentale trebuie să fiă creștin, ér când națiunea își dă suveranitatea Regelui său, legitim, la încoronare, acesta o face prin mijlocirea religiunei catolice și tot ca pe creștinii îi chiamă pe prelații religiunilor creștine în adunările ei legislative. Încă și mai mult: Creștinismul și civilizațiunea sunt identice. Sub egida creștinismului și-a făcut cele mai frumōse și cele mai bune fructe al omenimei, cele mai grandioșe creațiuni ale intelectului omenesci! Humanizarea ființei

omenesc nu se poate face, decât prin cristianisarea ei! Greșela evenimentelor din anul trecut nu este a se căuta în motivele, ci în rezultatele lor.

După ce Dr. Concha accentuează, că la universitate sunt dator să acumuleze cunoștințe cât de multe, der să nu intre pe terenul acțiunii și cu atât mai puțin al conducerii, termină cu enunțarea, că precum sentimentul național poate degenera în șovinism, așa și liberalismul degenerază în egoism, libertinism.

Cam rar se aud asemenea principii, pronunțate fără teamă, dela înălțimea unei catedre universitare în țera unde libertinismul își serbez orgiile sale și unde principii creștinesci au fost călcați de atâtea ori în picioare.

Êta de ce am crezut de cuviință a vi-le comunica.

Unul dela Alma Mater.

SCIRILE DILEI.

4 (17) Septemvrie.

Principele României a părăsit erl după amiazi manevrele austro-ungare. Ađi eșrà va sosi la Sinaia.

Studentii români la Atena. Serbările organizate în onóra studenților români continuă. Banherul Pasmagioghi, a dat în parcul vilei sale o serbare câmpenească. Cele-lalte orașe fac pregătiri pentru primirea excursioniștilor. Primarii mai multor orașe li-au adresat telegrame de bunăvenire.

Dela institutul pedagogic din Blăși. Ni-se scrie: Cu începerea anului școlar 1901/2 elevii dela „Institutul pedagogic gr. cat. arhidieceșan din Blăși“, au ținut în 15 Sept. ședința constituantă sub presiul M. O. D. Ioan F. Negruțiu, care prin o cuvântare bine potrivită a arătat, care e scopul societăței noastre, și totodată a îndemnat pe elevi, ca să conlucre pentru ea, căci numai ast fel putem să vedem înaintarea și înflorirea ei, declarând ședința de deschisă. În urma acestora președintele declară de v.-președinte al societăței pe Valeriu Ioan eiev curs. III, care ă ales cu majoritate de voturi; apoi de secretar: Ioan Besu curs. III; redactor la fia inst. „Speranța“ Traian Șuteu curs. III; controlor: Gregoriu Baciu, curs. III; bibliotecar: Ioan Fleșer, curs. III; vice-bibliotecar: Axente Geamen, curs. II; casier: Silviu Chiș, curs. II; de arhivariu pentru cursul III Vasile Rus, pentru cursul II Mihail Cucuță, pentru cursul I Ioan Lupp; ăr în comit. redacțional au fost aleși Nicolae David, Ioan Besu și Dumiriu Răchită elevi curs. III; Traian Brătoș și Valer Besu elevi curs. II-lea; Ioan Mureșan elev curs. I.

Socialiștii din Ungaria iau parte activă la campania electorală. Diarele ungu-reșol aduc mereu sciri despre candidaturile de ale unor indiviđi ca Max Grossmann, Max Schwarz și alți coreligionari de ai acestora. Unii își pun candidaturile chiar și prin unele părți locuite de Români, ca d. e. prin Bănat. În Budapeșta socialiștii au făcut o demonstrația ostilă în fața redacției diarului „Magyarország“, pentru-că voest diar le-a demascot intențiunile lor subversive.

Autopsia lui Mac-Kinley. Autopsia corpului președintelui Mac-Kinley a dovedit, că mórtea a fost provocată de cancer; nici un simptom de peritonită nu ăa constatat.

Indignarea contra anarhiștilor creșce în America din ăr în ăr. O dovadă despre această ne ofere următóra proclamațiune afișată pe zidurile din Chicago: „Dacă morții lui Mac-Kinley va muri înainte de Duminecă 10 ore, dorim să se adune vr' o ămă de mii de buni cetățeni americani în apropierea areștelui preventiv, ca să ne ajute să spărzurăm pe toți anarhiștii areștiți împreună cu Emma Goldman“. Sem-nări: Ch. Weinland, John Pierce, Edward Muters. Din cauza agitațiunei extra-ordinare,

Emma Goldman a fost transportată într-un areșt secret.

Esposiția regională din Vaslui. S'a deschis alaltă-ărî printr'o cuvântare a d-lui prefect Neron Lupășcu. Esposiția e bogată și bine aranjată; la ea participă în mod colectiv tóte comunele din județul Vaslui, apoi domeniul Corónei ferma Laza, moșia Negrești a d-lui ministru Stoicescu, numeșni mari proprietari, printre carî d-rii Neron Lupășcu, prefectul județului Vaslui, Ed. Ghica, Iulius Iulich, dr. Peride, Eug. Miclescu, Gr. Iamandi, Racovița, Mavroordat, Rosetti Solescu, Sterian etc. Școálele primare de fete și cea profesională din Vaslui au espus țesături, broderii de tot felul, covóre etc. Școála de meserii din Bacău a espus piese de mașini agricole. Esposiția e în sala teatrului din Vaslui.

Desertorii jidani. Diarul „Apărarea Națională“ din Bucuresci aduseșe mai dăunării scirea, că la Regimentul „Ștefan Cel Mare“ s'a constatat absența a 600 de desertorii jidani. Acum cetim ăr în alt diar din Bucuresci, că Joia trecută în Birlad a fost areștat și dus la casaruă din ordinul generalului tînărul Max Dulberg, fial unui banher, care sub pretext, că e supus austriac, s'a făcut scăpat de armată, fără însă să-și îndeplineșcă datoria militară în Austria. Vice-consulul austro-ungar din acel oraș, un alt jidan cu numele Sigmund Mayer, a intervenit la general pentru liberarea lui Dulberg, sub pretext, că acela face armată a schimbul (?!) în Austria. Intervenția a fost infructuoșă.

Burii în colonia Capului. Din Cap-stăit se telegrafază diarului „Daily Mail“, că situațiunea în coloniă e fôrte seriósă, fiind-că numeșne cete de Africaneri s'au dat pe partea Barilor. Intr'aga parte nordică a coloniiei s'a resculat. P-ntru a câtea-ôră dela începutul rĂșboiului? Și totuși Kitchener telegrafază acasă, că lucrurile merg bine.

Jidovii numără anul 5662. Sămbăta trecută s'a început anul nou al Jidovilor. După calindarul lor, ăr numără acum anul al 5662-lea dela creațiunea.

Țigara și bacilii. E obicei, ca oine-va intrând într'o tutingeriă, ca să-și cumpere țigări de foi, le pipăe la vârș, deoș poenesc ori nu. Pocuind țigara, e bună, din contră e rea. Acăștă simplă încercare este primjdiósă pentru public, fiind-că pe țigara respinsă, purtând urma degetelor omului, se cultivă în dragă voie sumedeniă de bacilii. Cel ce-și cumpără o „britanica“ de 7 or. nici ideii n'are ce trebă a făcut, căci de-odată cu țigara a devenit și proprietarul a mii de bacili, avere însemnată acăștă, deoș ne gândim, că în institutul bacteriologic fiă-care bacil il costă pe stat o corónă. RĂșpândirea contagiunei prin țigări a fost descoperită de mult în strĂșinătate și s'au luat mĂșuri de apărare contra acestui rĂșu. La noi numai oșii bogari sunt scutiți de bacilii tutunului, fiind-că își procură țigările direct dela fabrici, pe când muritorii de rĂșnd și-le procură din trafol. Acum, după multe reclamațiuni, se va introduce și în traficul cu țigări o inovațiune. Direcțiunea monopolului de tutun va lua mĂșuri, ca pe viitor fiă-care țigară să fiă învelită în hărții de mĂștase. Inovațiunea acăștă va fi folositoare publicului.

În prăvălia G. I. Eremie, strada Hirscher, lângă Mutzig, au sosit: cel mai bun cașcaval de munte cu prețul cel mai eftin, en gros și en detail; diabic șosesoc transport de struguri, pepeni verđi, galbeni, Tuerchestan, Cantalupi, Ierie negre moi prĂșpete, bon întreg, 1 kgr. 11 fl., 1 deca 12 cr.

Raportul general

al comitetului central al „Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român“ pe anul 1900.

— Urmare. —

IV. Biblioteca „Asociațiunii“.

A. Biblioteca proprie. Conform inventarului biblioteca „Asociațiunii“ la finea anului espirat a numérat 3944 opere în 5613 tomuri, 4202 broșuri și 22 hărți, față

cu 4796 opere în 5398 tomuri, 4028 broșuri și 22 hărți, dela finea anului 1899; prin urmare biblioteca s'a sporit în decursul anului 1900 cu 148 opere în 215 tomuri și 175 broșuri.

B. Depositul de cărți menite pentru vânđare, parte în favorul fondului general al „Asociațiunei“, parte unele în favorul școalei civile de fete a „Asociațiunii“, și altele destinate a se distribui de aici gratuit, numără 27 publicațiuni în 4260 tomuri și 3672 broșuri.

Biblioteca proprie s'a sporit și în anul espirat mai ales în urma relațiilor de schimb legate cu diterite societăți științifice și literare din patriă și prin donațiunea făcută „Asociațiunii“ de eređii rĂșposatului jude de tribunal Ioan Bădilă.

Prin cumpărare s'a sporit biblioteca cu 17 opere în 29 tomuri și 3 broș. și s'a continuat completarea colecțiunii de diare.

Din publicațiunile periodice au intrat la bibliotecă în anul 1900 următórele: „Biserica și școála“ din Arad, „Bunul Econom“ din Orăștie, „Controlă“ din Timișóra, „Convorbiri literare“ din Bucuresci, „Erdély“ din Clușiu, „Erdelyi Museum“ din Clușiu, „Ethnographia“ din Budapeșta, „Familia“ din Oradea-mare, „Fóia diecesană“ din Caransebeș, „Fóia pedagogică“ din Sibiu, „Fóia poporului“ din Sibiu, „Fóia școlastică“ din Blăși, „Gazeta Transilvaniei“ din Brașov, „Hunyadmegyei tört. és régészeti társulat évkönyve“ din Deva, „Letopis Matije srpske“ din Neoplanta, „Lumina“ din Bucuresci, „Noua Revistă Română“ din Bucuresci, „Patria“ din Cernăuți, „Poporul“ din Budapeșta, „Revista Economică“ din Sibiu, „Revista Ilustrată“ din Șomș, „Revista politica e letteraria“ din Roma, revista „Tinerimea Română“ din Bucuresci, „Századok“, din Budapeșta, „Tageblatt“ din Sibiu, „Telegrafal Român“ din Sibiu, „Történelmi Tár“, din Budapeșta, „Tribuna“ din Sibiu, „Tribuna Poporului“ din Arad, „Turul“ din Budapeșta și „Unirea“ din Blăși.

Gratuit s'au trimis și în anul 1900 publicațiunile Academiei magh. de științe din Budapeșta și ale Academiei Române din Bucuresci.

Depositul de cărți de o parte a crescut prin biblioteca poporală a „Asociațiunii“ Nr. 1, de altă parte a scădut în decursul anului 1900 în total cu 293 tomuri și 431 broșuri, între carî 243 tom. și 418 broșuri dărúte, 35 tom. date în schimb și 24 tom. și 13 broș. vĂșndute.

V. Despărțămintele „Asociațiunii“.

Societatea noastră a fost întemeiată pentru două scopuri nobile; să cultive literatura românească și să promoveze cultura poporului. Ajungerea acestui din urmă scop s'a cređut a fi mai cu putință prin mijlocirea despărțămintelor, carî — fiind mai multe și mărginite la un cerc mai restrins — pot veni mai des în contact cu poporul și pot mai ușor cunoșce trebuințele culturale ale acestuia.

Pentru acest motiv organizarea temeinică a despărțămintelor a fost obiect de preocupățiune al tuturor comitetelor, carî astat în fruntea „Asociațiunei“.

Durere însă, că tóte silințele de până acum nu au fost de ajuns pentru a puté astăđi spune, că activitatea despărțămintelor nu mai lasă mult de dorit. Trebuie să fim, nu e vorbă multuși, căci față de trecut suntem în progres, după cum am constatat și în raportul nostru trecut. În câte-va despărțăminte se lucrază cu plan și cu răbdare, putem dice și cu succes, der în multe locuri activitatea se reduce la finerea unei adunări cercuale, încolo nimic.

Ei, și barem deoș cu oca-iunea acestora s'ar avangia astfel de lucruri, carî să agite spiritele — în înfeles cultural — timp mai îndelungat. Un concert, o prelegere economică, o esposiție de manufacturi țărănesci s'u de altă natură, inauguraarea unei biblioteci poporale s'au distribuire de cărți scrise pe înfelesul tuturor, sunt tot atâtea mijloce, carî lasă reminiscențe binefĂștore în inima poporului.

Din tóte acestea numai prelegerile publice se cultivă mai estius. Sunt însă adunări cercuale, la carî nici barem o disertațiă nu se cetesce, ci se mărginesc la cetirea raportului anual și darea unei scurte șocoteli.

Atât raportul despre activitatea comitetului cercual, cât și rațiocuniul casei sunt lucruri prevĂđute în statutele Asociațiunii; presentarea lor este indispensabilă. Fiind ele însă de-un conținut mai sec, pertractarea lor se mărginesc la strictul necesar; ăr partea principală a adunării cercuale se residă în prelegeri și festivități culturale, carî sunt mai atrăgetóre pentru masa poporului și mai potrivite a popularisa Asociațiunea și scopurile culturale, reprezentate de ea.

Ce împiedecă nu odată reușita adunării cercuale, ce împiedecă adesea participarea multă a adunării noastre culturale, este obiceiul de a încassa taxele cu ocașia acăștă. Procedura este — ce e drept — normată în statute și regulamente; der înscenarea încassarilor se poate face în așa fel, ca ea să nu fie jignitoare pentru public.

Mai practic și mai folositor ar fi, deoș tóte categoriile de taxe s'ar încassa înainte de adunarea cercuală și în acăștă ocașie s'ar raporta numai despre rezultatul încassarilor. Felul acesta de procedare s'a probat, s'a dovedit de practic.

Tot aici credem a fi locul a suleva și următóra cestiune.

Am esperiat, că unele despărțăminte au de an își țin adunările cercuale s'au numai în centrul despărțămintelor s'au în câte-va comune alternativ. Găsim, că este contra intereselor Asociațiunii, înfelegem interesele culturale, ăr nu pe cele materiale ca despărțăminte să se intrunescă tot numai în o comună.

Ar fi bine, ca adunările cercuale să se țină pe rĂșnd în tóte comunele despărțămintelor, fără considerare la rezultatele materiale, ci numai scopurile culturale avĂșndu-se în vedere. E de lipsa decî, ca fie care despărțăminte să-și facă un plan, dela care să nu se abată decât obvenind motive serioșe.

(Va urma.)

Literatură.

„Curs complet de calligrafă“, de D. V. Dacianu, profesor de calligrafă și desen la liceul „Alexandri“ din Galați (România). Pe lângă modele de calligrafă cursivă, rondă, batardă, germană și lapidară, cuprinde: istoricul calligrafiei și portretul prințului Carol al României, cărúia e dedicată lucrarea. Editura librăriei Negoescu și Maniș în Galați. Prețul 2 cor. 50 bani.

UNIVERS.

Frideric Wilhelm III și căile ferate. Regele Frideric Wilhelm III din Prusia era la început mare adversar al căilor ferate, tot așa ca și directorul general al poștelor germane von Nagler. Acest din urmă însă de sigur numai ca să fie de aceeași părere cu domnitorul s'au. Diarul „Der Bär“ istoriseșce următóra interesantă istoriă asupra modului, cum a fost vindecat regele Frideric Wilhelm III de antipatia sa față cu căile ferate: Călea ferată dela Berlin la Potsdam era deja de doi ani în circulație, der regele mergea la Potsdam tot cu trăsura. Acum era vorba de antreprisa căilor ferate silesiene și trebuia învinsă antipatia Regelui față cu asemenea antreprise. Problema acăștă destul de grea o luară asupra lor consilierii de stat von Duesberg și contele Pückler. Pentru a-și ajunge scopul, se folosiră de o dibace strategemă. Cu ocașia unei serate la curte, ei se postară într'un alecv de ferăstră în imediata apropiere a Regelui, de a cărui vedere erau scutiți prin nisce perdele. Acolo începură o conversație, așa însă să-i audă Regele: „Ce poate fi óre cauza, că Maiestatea Sa nici odată nu călătoreșce cu trenul?“ — „Poporul crede, că i-e frioș de vr'o catastrofă“. — „Imposibil! Un rege, care a comandat în lupta dela Kulm, nu scie ce este frica!“ — „Der ce alt motiv poate să aibă?“ — „Eu cred, că Maiestatea Sa e rău sfătuit și e de părere, că drumurile de fer vor îngreuna prea mult statul cu datorii“. — „Atunčí e timpul suprem, să i-se sugereze o altă convingere“. — „Va merge cam greu, cât timp M. Sa este înfluințat de Nagler“.

A doua diu lumea berlineză era fôrte surprinsă, când ceti în „Staatszeitung“: „Maiestatea Sa a plecat astăđi la órele 11 a. m. cu trenul la Potsdam“. Din acel moment regele fú vindecat de antipatia sa față cu căile ferate și de atunčí numai excepțional călătoria cu trăsura. În testamentul s'au lăsă chiar un milion pentru construirea unei linii între provinciile de est cu cele de vest. Acăștă sumă a căpătat-o mai târđiu linia vestfalică.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Cursul pieței Brașov.

Din 17 Septembrie n. 1901.

Banenota rom. Cump.	18.92	Vënd.	18.96
Argint român. Cump.	18.70	Vënd.	18.64
Napoleon d'ori. Cump.	19.—	Vënd.	19.04
Galbeni Cump.	11.30	Vënd.	11.40
Ruble Rusești Cump.	127.—	Vënd.	—.
Mărți germane Cump.	58.50	Vënd.	—.
Lire turcești Cump.	10.70	Vënd.	—.
Scris. fonc. Albina 5% 100.—	Vënd.	101.—	

Bonuri rurale croate-slavone	93.10
Impr. ung. cu premii	176.25
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	145.40
Renta de argint austr.	98.45
Renta de hârtie austr.	98.30
Renta de aur austr.	118.80
Losuri din 1860.	139.60
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.30
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	621.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	615.50
Napoleon d'or.	19.02
Mărți imperiale germane	117.10
London vista	239.25

Academia comercială din Graz

Curs pentru abiturienți.
Curs comercial de un an pentru abiturienții de la școlile medii sau de asemenea institute de învățământ, cari vor să se aplice la întreprinderi comerciale sau industriale, sau ca universitari (juristi) doresc a-și înmulți cunoștințele

Inceputul 5 Octomvrie a. c.
Prospecte detaliate trimite „**Directi-
ons-Kanzlei**,” Kaiserfeldgasse nr. 25.
5-6. (205) **Director I. Berger.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 16 Septembrie n. 1901.

Renta ung. de aur 4%	118.55
Renta de corone ung. 4%	92.55
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	121.30
Impr. căil. fer. ung. în argint. 4½%	100.40
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	119.25
Bonuri rurale ungare 4%	92.15

Sz. 8841—1901.
tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. jbiroság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a „Furnica” takarékpénztár végrehajtatonak Sztójka Frencz Mirea végrehajtást szenvedők elleni 800 kor. tőkekövetelés s járulékaí iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvénytörvényes (a sárkányi kir. járásbiróság) területén fekvő az alsó-veniczei 253 sz. tkjvkben Sztójka Rachíta szül. Sztójka és Sztójka Frencz Nirea nevéen álló A +

	hsz.	ingatl.	11 kor.	8088	hsz.	ingatl.	12 kor.
718/1	"	"	45	"	8655	"	16
2384/2	"	"	45	"	9219	"	09
947, 948	"	"	320	"	9242/2	"	12
1424/1	"	"	35	"	9327/4	"	11
1643/1	"	"	28	"	9386	"	27
1644/1	"	"	11	"	9410/1	"	06
1693, 1694	"	"	22	"	9434/1	"	62
1924	"	"	09	"	9439/1	"	14
1954/1	"	"	07	"	9957	"	21
2000/2	"	"	21	"	10039/1	"	06
2003/1	"	"	03	"	10829	"	03
2014	"	"	66	"	11342/2	"	32
3271/2	"	"	17	"	11611	"	22
3303, 3304	"	"	61	"	11615	"	26
3421	"	"	06	"	11723/1	"	09
3455, 3456	"	"	11	"	11740	"	67
3917/2	"	"	25	"	11773/1	"	29
4156	"	"	17	"	11812	"	10
4159	"	"	25	"	11822	"	39
4264	"	"	04	"	11842/1	"	18
4601/3	"	"	04	"	11857	"	59
5047	"	"	22	"	11931/1	"	12
5407/1	"	"	10	"	12019	"	10
5576	"	"	04	"	12043/4	"	10
5672	"	"	06	"	12125/2	"	19
5686	"	"	01	"	12556, 12557	"	42
5754/1	"	"	08	"	12638/4	"	03
5802	"	"	15	"	12822	"	16
5965	"	"	13	"	12879, 12885	"	14
7351	"	"	26	"	13899	"	26
7952	"	"	18	"	13979/3	"	18

8028, 8029/1 " " 13 " koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik és fennebb megjelölt ingatlanok 1901 évi Octóber hó 2-ik napjának délelőtt 9 órakor Alsó Venicze községében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladani fognak.

Arverezni szándékozzók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfoylanmal szántott és az 1881. évi November hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügy miniszteri rendelet 8-ik §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. törv. cz. 170-ik §-sa értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogarason, 1901 évi julius hó 14-én.

A. kir. jbiroság mint tkvi hatóság.

260,1—1.

BEDÖ kir. albiró.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.

OEST.W.M.SCH.388-90 D.R.W.M.SCH.32183

Pilsner Urquell

BIER aus dem

GEGRÜNDET 1842 Bürgerlichen Bräuhaus in Pilsen

din 18 Septembrie a. c
în Restaurația „Schwartzburg.”

JACOB L. ADLER & FRATELE
societate de bancă în comandită,
Brașov.
Capital deplin versat: 800.000 Corone.
societar comanditar:
Banca comercială pestană ungară în Budapesta
(Pester Ungarische Commercialbank in Budapest.)
Capital deplin versat: 30,000.000 C. Fonduri de rezervă: 24,000.000 Cor.

Ramuri de afaceri:

- Escompte de cambii interne și externe sub condițiunile cele mai avantajoase.
- Efecte de totfelul se cumpără și se vënd după cursul oficial de ȝi.
- Losuri trase precum și alte hârtii de valoare sortate se escomptează și forte coulant,
- Cupóne se rescumpeără liber de ori-ce provisiune.
- Monede si sorte de bani străini se cumpără și se vënd in tocmă după cursul oficial de ȝi.
- Chèques și accreditive se edau pe tóte piețele europene și transoianice.
- Lombarduri pe hârtii de valóre se dau pe lângă interese corespunderóte.
- Asigurări de losuri și acții, contra perderei în cas de sortare încă se primesc. Tarifa de premii la cerere se dá separat.
- Depuneri se primesc spre fructificare în formă de Con o-curent seu pe termine fixe.
- Deposite de hârtii de valóre și documente spre administrare, spre păstrare și în formă închisă, se primesc pe lângă o taxă neînsemnată,
- Promese se edau pentru tóte tragerile. Tragerile se revidcă gratuit.

Tóte hârtiile de valóre, cari conform prescrișelor militare sunt admise pentru: **Cauțiuni de căsătorii militare**

le putem procura întocmai după cursul eventual de ȝi.
Cu privire la convertirea (schimbarea) la hârtii de valóre, pentru cauțiuni de căsătorii militare deja esistente în alte hârtii de valóre mai sigure și mai rentabile, suntem gata a da ori-ce informațiuni, precum și a lua asupra noastră convertirea pe lângă condițiunile cele mai avantajoase.

8 - 30.242

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.
Valabil din 1 Maiú st. n. 1901.

Plecarea trenurilor din Brașov

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la óra 5-8 min. dimin.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2-45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la óra 7-48 min. séra.
- IV. Tr. acc. la óra 10.26 min. séra. (Arad)

Dela Brașov la Bucuresci:

- I. Trenul de persóne la óra 3-55 m. dim.
- II. Trenul mixt la órele 11-40 a. m.
- III. Tr. mixt, la óra 6-55 min. séra.
- IV. Trenul accel. la óra 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
- V. Tr. mixt la óra 10-14 min. séra. (din Palanca delá 1 Iulie—15 Sept. în tóte sêrbătorile).

Dela Brașov la Kezdí Oșorheiu:

- I. Trenul de pers. la óra 5-19 min. dim. (are legătură cu Tușnad la óra 9.18, cu Ciuc Szereda, la óra 10.46 min. a. m.
- II. Trenul mixt la óra 8-50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la óra 3-15 m. p. m. (are legătură cu linia Tușnad-Ciuc-Szereda).

Dela Brașov la Zêrnesci (gar. Bartolomeiu):

- I. Trenul mixt la óra 9-2 min. a. m.
- II. Trenul mixt la óra 3-44 min. p. m.
- III. Tr. mixt la óra 9-30 min. séra.

Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:

- I. Trenul de pers. la óra 5-19 min. dim.
- II. Trenul mixt la óra 8-50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la óra 3-15 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Trenul de persóne la óra 8 dim.
- II. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2-9 m. p. m.
- III. Trenul mixt la óra 10-25 min. séra.
- IV. Tr. acc. la óra 5-07 m. dim. (delá Arad)

Dela Bucuresci la Brașov:

- I. Trenul accel. la óra 2-18 min. p. m.
- II. Trenul mixt, la óra 9-27 min. p. m.
- III. Trenul pers., la óra 5.— m. p. m.
- IV. Tren de pers. la óra 7.55 min. dim. (care circulá numai Vinerea delá Predeal).
- V. Trenul acelerat, la óra 10-14 m. séra. (pl. delá St.-Georgiu, în Iul. 1--15 Sept. la tóte sêrbătorile).

Dela Kezdí-Oșorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persóne la óra 8-25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Sereda óra 8-30)
- II. Trenul de pers. la óra 1-53 m. p. m. (are leg. delá Ciuc-Gyimes la 5.17 dim).
- III. Trenul mixt, la óra 6-50 m. séra. (are legătură delá Palanca la 8.54 dim).

Dela Zêrnesci la Brașov (gar. Bartolomeiu):

- I. Trenul mixt la óra 7-12 min. dim.
- II. Trenul mixt la óra 1-17 min. p. m.
- III. Tr. mixt, la óra 8-19 m. séra.

Dela Ciuc-Gyimes la Brașov:

- I. Trenul de pers. la óra 8-25 m. dim.
- II. Trenul de pers. la óra 1-53 m. p. m.
- III. Trenul mixt la óra 6-50 min. séra.

„Gzeta Transilvaniei” cu numărul à 10 fil. se vind la librăria Nic. I. Ciureu și la Eremias Nepoții.